

Plan

**for det specialiserede socialområde
for voksne 2018-2022**

Indhold

Baggrund og formål.....	3
Formål	4
Målgruppe.....	4
Lovgivningsmæssige og faglige rammer	4
Faglige sigtelinjer.....	5
Kommunens tilbudsvifte.....	7
Økonomiske nøgletal	8
Fokusområder	11
Den rehabiliterende tilgang	11
Tilbudsvifte	12
Uddannelse og arbejdsmarked	13
Billige boliger	13
Samspil med civilsamfundet	14
Sundhed	14
Rettidig forebyggende indsats	15
Velfærdsteknologi	16
Økonomistyring	16
Økonomi.....	16
Tids- og procesplan	17

Baggrund og formål

Byrådet i Høje-Taastrup Kommune vedtog i marts 2014 Plan for Socialområdet for voksne 2014-2020. Da Planen blev vedtaget i 2014, var formålet, ved hjælp af nye faglige tilgange, at øge borgernes mestringsevne og derved reducere udgifterne på området som et alternativ eller supplement til effektiviseringer og servicereduktioner.

Siden Planen blev vedtaget i 2014 er behovet for, at reducere udgifterne på området blevet endnu mere presserende. Kommunen oplever i disse år, i lighed med mange andre kommuner, en stigning i antallet af borgere med behov for specialiseret støtte, og at flere og flere får behov for stadig mere støtte. Økonomien på Socialudvalgets område er således hårdt presset. Alene i perioden 2015-2017 er udgifterne steget med 26,9 mio. kr. (i 2018-priser), svarende til 4,7% pr. år.

Høje-Taastrup Kommunes Byråd besluttede i 2017 at revidere Plan for Socialområdet for voksne 2014-2020. En revideret plan skal dække perioden 2018-2022 og sikre, at de faglige prioriteringer fortsat imødekommer de største udfordringer på området. Samtidig skal forventningerne til den økonomiske effekt justeres.

Erfaringer med Plan for socialområdet for voksne 2014-2020

Kommunens erfaring fra arbejdet med planen fra 2014 er, at når borgerne får den rette rehabiliterende støtte, har nogle i målgruppen gode muligheder for at udvikle sig i retning af et mere selvstændigt liv – herunder blive fri af støtte eller få mulighed for at klare sig med mindre støtte. Blandt andet ved at medarbejderne tager udgangspunkt i borgerens motivation og ressourcer og aftaler klare mål for borgerens udvikling. I perioden 2014-2017 er de borgere, som er visiteret til kommunens egne bo- og dagtilbud, således blevet 11,7 mio. kr. billigere hvert år fra 2018 end de var på visitationstidspunktet. Blandt andet som følge af en mere rehabiliterende tilgang i kommunens tilbud. Udgiftsreduktionen er især lykkedes ved, at borgere er flyttet fra et af kommunens egne bomiljøer til selvstændig bolig med støtte, og borgere er gået fra beskyttet beskæftigelse på kommunens dagtilbud til støttet beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked. Derudover har et antal borgere, som modtager støtte (typisk hjemmevejledning) fra kommunens udkørende teams, nedbragt deres støttebehov, hvilket betyder, at de modtager færre timers støtte i dag end tidligere. Borgerne udtrykker samtidig at være glade for den positive udvikling, som har hjulpet dem videre i deres liv.

For andre grupper af borgere, eksempelvis borgere, som har svære fysiske og/eller kognitive funktionsnedsættelser som følge af hjerneskade, udviklingshæmning og lignende, er der - på trods en rehabiliterende indsats - ikke på samme måde mulighed for at ændre markant på støtteniveauet og dermed opnå en økonomisk effekt. For denne målgruppe er erfaringen, at målene ofte er at vedligeholde kompetencer og at tage små udviklingsskridt. Det har ikke stor økonomisk effekt, men stor betydning for borgerens trivsel og muligheder for at leve et så selvstændigt liv som muligt på egne præmisser.

Plan for det specialiserede socialområde for voksne 2018-2022

Plan for det specialiserede socialområde for voksne 2018-2022 bygger videre på erfaringerne fra Planen fra 2014 og adskiller sig samtidig ved at have et bredere sigte. Kommunens erfaring er, at der er mulighed for at få større effekt – og dermed kvalitet - af indsatsen, såfremt der er et tæt samspil på tværs af fagområder. Det er således en klar ambition, at den nye Plan ikke kun er Socialudvalgets Plan, men hele Høje-Taastrup Kommunes plan for det specialiserede socialområde for voksne.

Rammen for Planen er, at en større effekt af indsatsen skal medvirke til at reducere udgifterne på Socialudvalgets område indenfor Planens 4-årige periode. Det kan ske både ved at reducere tilgangen af borgere til området og ved at mindske borgernes støttebehov så meget som muligt. Planen indeholder ni fokusområder som tilsammen skal bidrage til at indfri målene og fungere som et arbejdsprogram for opgaveløsningen i perioden. Det er et kriterium for prioritering af arbejdet med fokusområderne i perioden, at der skal være god sandsynlighed for en så stor økonomisk effekt som muligt på den korte bane. Det betyder, at arbejdet med fokusområder bliver prioriteret efter, hvor stor økonomisk effekt, fokusområdet forventes at give i Planens 4-årige periode, og efter hvor sikker viden der er om fokusområdets økonomiske effekt.

Formål

Det overordnede formål med 'Plan for det specialiserede socialområde for voksne 2018-2022' er at få øget effekt af de faglige indsatser til voksne med særlige behov og dermed opnå mere selvstændighed for borgerne, hvorved udgifterne på området reduceres.

Målet er, at borgerne bliver så selvforsørgende og selvhjulpne som muligt ved at:

- Forebygge at borgere får behov for specialiseret støtte eller behov for mere specialiseret støtte
- Udvikle borgernes mestringsevne og dermed mindske deres støttebehov
- Hjælpe borgerne videre til et liv uden specialiseret støtte, hvor det er muligt

Målgruppe

Målgruppen for Plan for det specialiserede socialområde for voksne 2018-2022 er borgere i risiko for at få behov for specialiseret støtte, og borgere som får specialiseret støtte.

Målgruppen for specialiseret støtte til voksne efter Serviceloven er borgere over 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale udfordringer. Det omfatter følgende målgrupper:

- Borgere med fysiske funktionsnedsættelser såsom hjerneskade, nedsat bevægelsesfunktion, manglende eller nedsat talefunktion, syns- eller hørenedsættelse.
- Borgere med psykiske funktionsnedsættelser såsom udviklingshæmning, autisme, Aspergers syndrom og lignende.
- Borgere med psykisk sårbarhed herunder svære sindslidelser.
- Borgere med et problematisk alkohol- og/eller stofmisbrug
- Borgere som er socialt udsatte på grund af eksempelvis hjemløshed, vold i hjemmet eller andre forhold i borgerens liv

Borgere i risiko for at få behov for specialiseret støtte vil ofte være borgere, som kommunen er i kontakt med i andre centre. Det vil eksempelvis være borgere i jobcenteret, som har svært ved at få eller fastholde en uddannelse eller et arbejde, børn, unge og forældre i Børne- og ungerådsgivningscenteret, som har sociale udfordringer, og borgere i kontakt med Sundheds- og omsorgscenteret, som har dårligt helbred med konsekvens for borgerens sociale situation.

Lovgivningsmæssige og faglige rammer

Tilbud på det specialiserede socialområde for voksne bevilges hovedsageligt efter Serviceloven. Formålet med støtte til voksne efter Serviceloven er at sikre, at den enkelte får en sammenhængende og helhedsorienteret indsats, der styrker den enkeltes egne muligheder og eget ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang det er muligt for den enkelte. Desuden er formålet at medvirke til, at den enkelte kan fastholde sit aktuelle funktionsniveau, og at yde kompensation, omsorg og pleje. Kommunen er forpligtet til at give borgeren et tilbud, hvis borgeren er i målgruppen for Servicelovens ydelser.

En række botilbud til borgere i målgruppen er samtidig forankret i almenboligloven, som sammen med Serviceloven sætter klare rammer for borgernes rettigheder i forhold til deres bolig. Det har eksempelvis betydning for Høje-Taastrup Kommunes mulighed for at flytte borgere fra et botilbud til en selvstændig bolig.

På nationalt niveau er der på det specialiserede socialområde for voksne de senere år kommet øget fokus på en rehabiliterende tilgang, tidlig indsats og et beskæftigelsesperspektiv i den sociale indsats. En revision af Serviceloven, som er trådt i kraft i 2018, understreger målet om størst mulig egenmestring og åbner nye muligheder for blandt andet et øget fokus på helhedsorientering, beskæftigelse, samspil med civilsamfund, tidsafgrænsede tilbud og tidlig indsats. Dette flugter med KL's udspil 'Fælles om fremtidens socialpolitik' og KKR Hovedstadens notat om 'Fremtidens socialpædagogiske støtte'.

Lokalt har kommunen i 2017 fået en ny handicappolitik og en udsattepolitik. Kodeord i de to politikker er den enkeltes borgers muligheder for at være kaptajn i eget liv, at deltage i fællesskabet og få individuelt tilpasset støtte. Hver politik har 4 overordnede temaer, som kommunen arbejder med, og som er tænkt ind i Planens fokusområder. Samtidig indskrives

Planen sig i kommunens Udviklingsstrategi, hvor kommunens fokus på vækst, beskæftigelse, uddannelse og et aktivt liv i fællesskabet understøtter at voksne med særlige behov får nye muligheder for et så selvstændigt liv som muligt.

Derudover er der en række lokale politikker, strategier og programmer i kommunen, som indeholder konkrete aktiviteter, der forventes at bidrage til at indfri ambitionerne med Planen. Det drejer sig om Høje-Taastrup Kommunes børne- og ungepolitik, sundhedspolitik og frivillighedspolitik med tilhørende handleplaner. Beskæftigelsesplan 2016-2018 og kommunens boligsociale strategier, herunder 'Nyt fokus i udsatte boligområder' og kommunens deltagelse i frikommuneforsøg vedr. 'Billige boliger og fleksible boligløsninger'. Derudover er der de tværgående programmer 'Velfærdsteknologi i Høje-Taastrup Kommune' og Tidlig indsats og tværgående forløb'.

Figuren nedenfor viser sammenhængen mellem de forskellige strategier og planer.

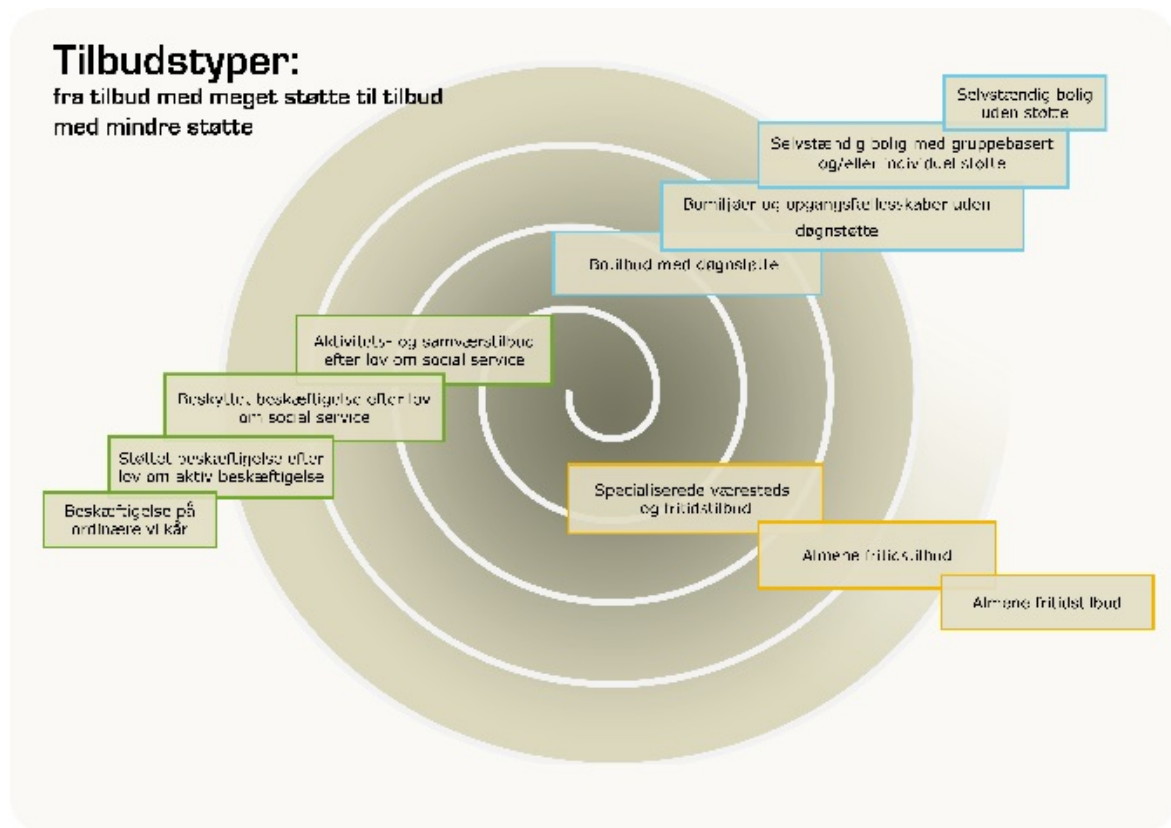
Faglige sigtelinjer

Høje-Taastrup Kommunes Byråd vedtog i december 2017 seks faglige sigtelinjer, som skal gælde for det specialiserede socialområde for voksne i 2018-2022. Sigtelinjerne afspejler til sammen en rehabiliterende tilgang, hvor målet er, at borgeren opnår et meningsfuldt og selvstændigt liv på egne præmisser.

1. *Vi arbejder med afsæt i borgerens kompetencer, ressourcer og motivation. Borgerens aktive deltagelse, selvbestemmelse og selvstændighed understøttes, så borgeren i videst muligt omfang kan leve et liv på egne præmisser*
2. *Vi sætter klare tidsafgrænsede mål for indsatserne, dokumenterer og følger løbende op på effekten*
3. *Vi arbejder så vidt muligt med vidensbaserede og omkostningseffektive metoder*
4. *Vi arbejder med helhedsorienterede løsninger for borgeren på tværs af centre i kommunen og i samarbejde med øvrige aktører omkring borgeren*
5. *Vi arbejder for inklusion og samspil med lokalsamfundet og frivillige. Borgere støttes i at udvikle og fastholde netværk og indgå i almene fællesskaber i lokalsamfundet*
6. *Den enkelte borgers behov tilgodeses med anvendelse af færrest mulige ressourcer*

De faglige sigtelinjer hviler på en grundantagelse om, at alle mennesker har ressourcer og kompetencer. Mennesker med særlige behov, som har brug for praktisk og/eller social støtte i hverdagen, skal ved hjælp af en rehabiliterende social indsats have støtte til at udvikle deres ressourcer og kompetencer i det omfang, det er muligt. Målet med indsatsen er, at borgeren derved bliver så selvforsørgende som muligt, opnår mest mulig egenmestring og kan deltage i samfundets fællesskaber.

Det er kommunens ambition – ved hjælp af den rette sociale indsats – at sikre en bevægelse fra tilbud med meget støtte til tilbud med mindre støtte for de borgere for hvem, det er muligt. Tænkningen gælder både i forhold til tilbud om bolig og bostøtte, beskæftigelse og frivillige fællesskaber. Tankegangen kan visuelt illustreres ved hjælp af en spiral, som illustreret nedenfor. Jo længere borgerne kommer ind i spiralen, jo mere støtte indeholder tilbuddet. Med den rette faglige tilgang skal borgere så vidt muligt støttes i ikke at komme ind i spiralen, at bevæge sig udad i spiralen eller undgå at bevæge sig indad i spiralen.

Kommunens tilbudsvifte

Høje-Taastrup Kommune driver selv en række bo- og dagtilbud til mennesker med særlige behov og køber derudover tilbud hos andre kommuner, regioner eller private leverandører. I 2017 købte Høje-Taastrup Kommune interne bo- og dagtilbud til 641 borgere for ca. 84 mio. kr., mens kommunen købte eksterne bo- og dagtilbud til 465 borgere for ca. 172 mio. kr. De eksterne tilbud kommunen køber er i høj grad til målgrupper med sværere funktionsnedsættelser, og dermed dyrere tilbud. Høje-Taastrup Kommune sælger samtidig ca. 59 pladser i egne botilbud til andre kommuner. Det drejer sig i øjeblikket særligt om pladser på botilbudene Frøgaard Alle og Taxhuset. Tabel 1 viser de tilbud kommunen driver i 2017.

Tabel 1: Tilbud i Social- og Handicapcenteret 2017

Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Antal pladser
Botilbud			
Kløverhuset	Socialpsykiatri	§105/85	14
Kløverhuset – afklaringsplads	Socialpsykiatri	§84	5
Møllergården	Socialpsykiatri	§105/85	10
Cirklen	Socialpsykiatri	§107	6
Cirklen	Socialpsykiatri	§105/85	4
Porsehaven	Socialpsykiatri	§105/85	11
Thorsholm	Socialt udsatte	§105/85	11
Taastrup Torv	Udviklingshæmning	§105/85	12
Sønderby Torv	Udviklingshæmning	§105/85	11
Pile Alle	Udviklingshæmning	§108	5
Stationsvej	Udviklingshæmning/autisme	§108	5
Frøgaard Alle	Udviklingshæmning	§108	24
Taxhuset	Erhvervet hjerneskade	§105/85	50
Taxhuset udredningsplads	Erhvervet hjerneskade	§107	2
Bostøtte i selvstændig bolig			
Støttecentret - udkørende	Udviklingshæmning	§85	113*
Udkørende team SP	Socialpsykiatri	§85	195*
Udkørende team - Taxhuset	Erhvervet hjerneskade	§85	22*

Dagtilbud			
Solgården	Alle målgrupper	§103 og §104	74
Basen	Erhvervet hjerneskade	§ 104	12
Oasen	Erhvervet hjerneskade	§104	25

* Øjeblikksbillede

Den rette tilbudsvifte er vigtig for at sikre en god kvalitet i og effekt af indsatserne for borgerne, og dermed også at sikre, at kommunen får mest muligt for pengene. Høje-Taastrup Kommunes Byråd vedtog i december 2017, at nedenstående principper skal gælde for den fremtidige udvikling af kommunes tilbudsvifte målrettet borgere med særlige behov.

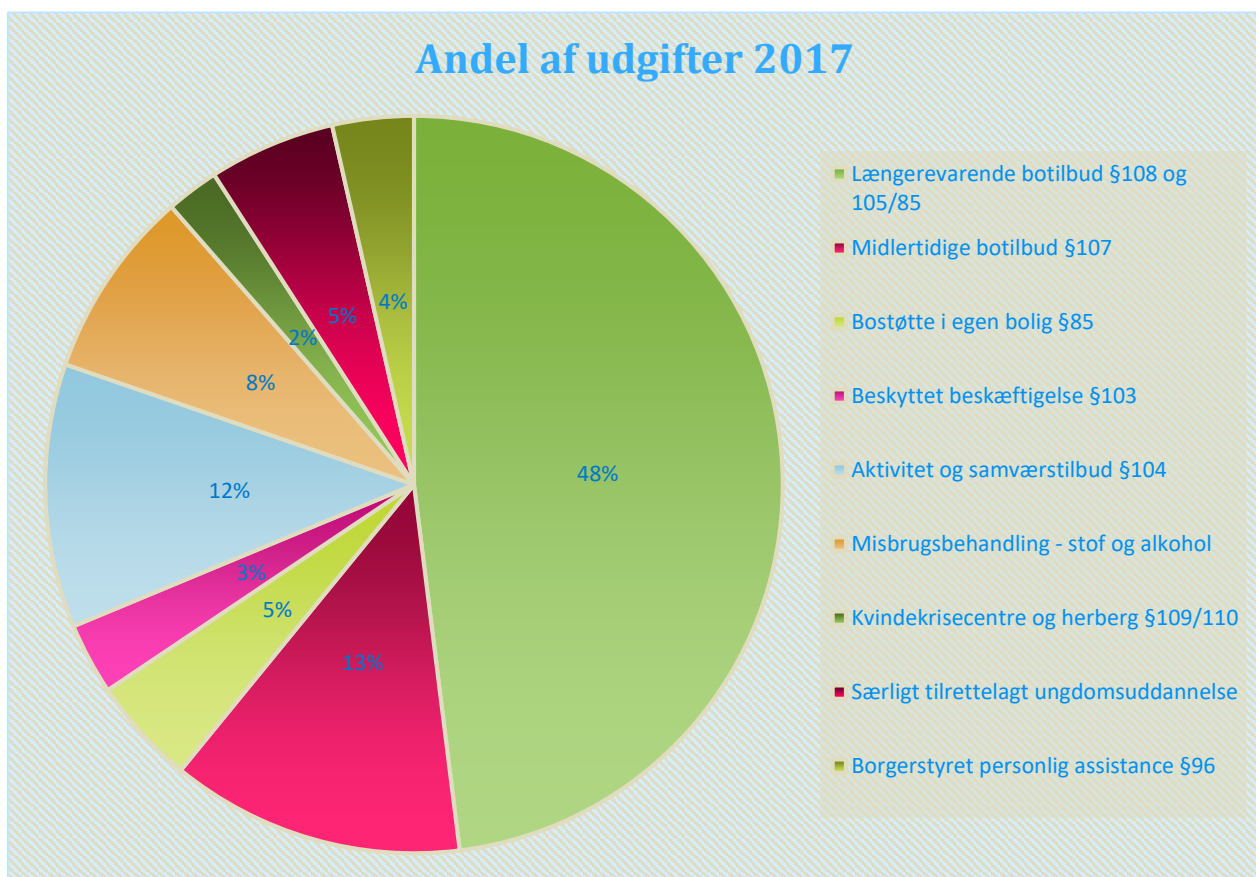
1. *Høje-Taastrup Kommune benytter som udgangspunkt egne tilbud eller lokalt forankrede leverandører, såfremt de er kvalitetsmæssigt og økonomisk konkurrencedygtige*
2. *Høje-Taastrup Kommune driver som udgangspunkt kun tilbud, hvor der er volumen i målgruppen til at drive et økonomisk og fagligt bæredygtigt tilbud. Tilbud organiseres ikke nødvendigvis efter målgrupper/diagnoser, men også efter borgernes funktionsniveau og/eller tilbuddenes kerneopgaver*
3. *Når Høje-Taastrup Kommune fremover etablerer nye tilbud på det specialiserede socialområde for voksne, vil det dreje sig om tilbud, som kan tilbyde midlertidige forløb, og hvor der samarbejdes tæt med andre fagcentre i Høje-Taastrup Kommune for at sikre progression i borgerens forløb*
4. *Høje-Taastrup Kommune prioriterer i udgangspunktet egne borgere til interne tilbud medmindre tilbuddene er omfattet af KKR's rammeaftale, eller medmindre kommunen har ledige pladser, som kommunen ikke selv har brug for*
5. *Høje-Taastrup Kommune vil i udgangspunktet drive bomiljøer, som består af 10-20 selvstændige boliger med egen indgang og eget køkken og bad*
6. *Høje-Taastrup Kommune vil investere i indsatser, der virker forebyggende og/eller modvirker forværring af borgerens tilstand*

Økonomiske nøgletal

Det specialiserede socialområde i Høje-Taastrup Kommune havde i 2017 udgifter til sociale serviceydelser for 312,5 mio. kr. Udgifter til hovedområder efter serviceloven fordelte sig, som det fremgår af figur 1.

Figur 1: Udgifter 2017 vedr. køb af indsatser på det specialiserede socialområde for voksne fordelt på hovedområder

Langt størstedelen af udgifterne – ca. 73 % - vedrører længerevarende og midlertidige botilbud, samt aktivitets- og samværstilbud. Målgrupperne i længerevarende botilbud og aktivitets- og samværstilbud er for langt størstedelen borgere med et handicap. I midlertidige tilbud er der ca. en ligelig fordeling mellem borgere med handicap og borgere med psykiske lidelser og/eller sociale problemer.

I forhold til prisen på tilbud har Høje-Taastrup Kommune haft en stabil gennemsnitsudgift i perioden 2014-2016, og kommunen har en relativ lav gennemsnitsudgift blandt Regionens kommuner. Se tabel 2

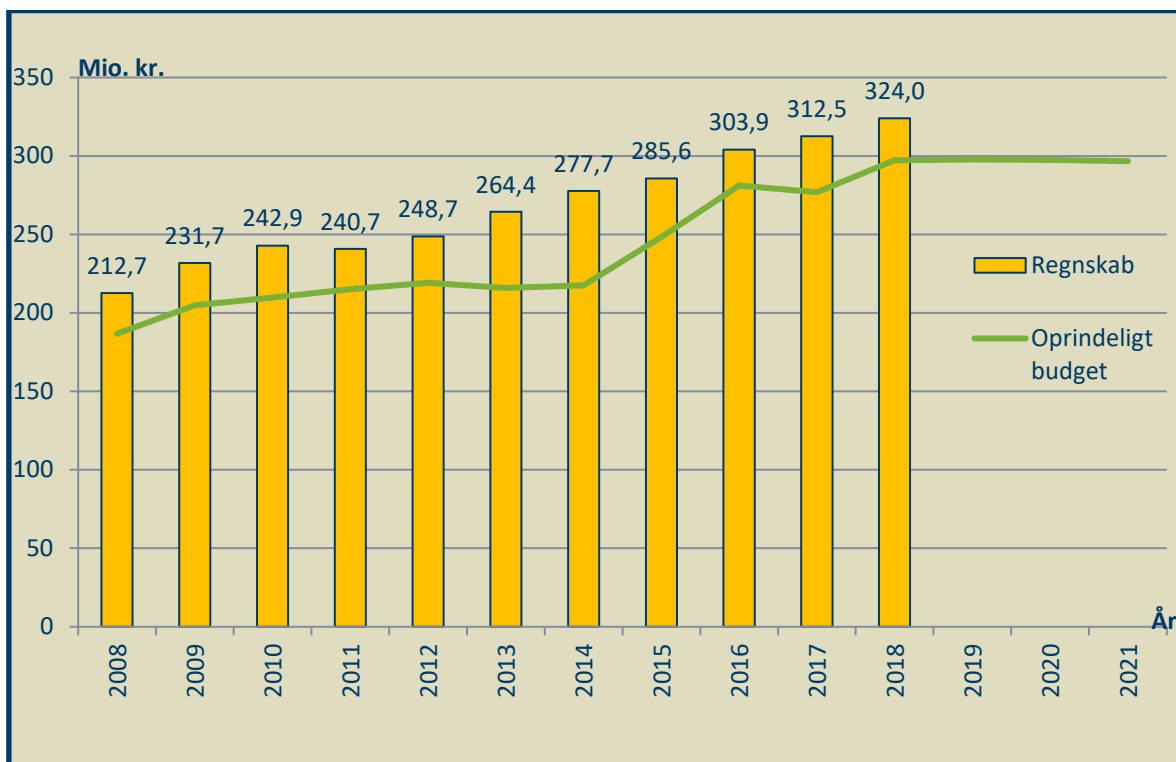
Tabel 2: Gennemsnitsudgift inkl. refusion samt placering ud af regionens 29 kommuner. 2014-2016.

I 2016-priser	2014	2015	2016
Enhedsudgift	255.649	255.348	253.419
Placering	9	11	8

Øgede udgifter på området

Økonomien på det specialiserede socialområde for voksne har igennem en årrække været under pres. Udgifterne er i perioden 2015-2017 steget med 26,9 mio. kr. (i 2018-priser), svarende til en stigning på 4,7 % årligt. Ser vi endnu længere tilbage er der tale om en stigning i gennemsnit på 4,4% pr. år siden 2008. Se figur 2.

Figur 2: Udviklingen i regnskab henholdsvis budget for perioden 2008-2017 (2018 P/L)

Udgiftsstigningen knytter sig især til kommunens største udgiftsområder - længerevarende og midlertidige botilbud. Samtidig er der i perioden stigende udgifter til bostøtte i selvstændig bolig og beskæftigelses- og aktivitetstilbud. Udgiftsstigningen vedrører både et øget antal nye borgere, som er i målgruppe til specialiseret støtte, og stigende udgifter til borgere som allerede modtager støtte.

Det fremgår af tabel 3, at Høje-Taastrup Kommune har en stigning i modtagerandelen vedrørende borgere, der modtager støtte på det specialiserede socialområde for voksne.

Tabel 3: Antal modtagere i Høje-Taastrup Kommune pr. 1000 indbyggere 2014-2016

	2014	2015	2016
Modtagerandel	32,2	33,1	34,1

En modtagerandel på 34,1 betyder, at for hver 1000 indbyggere i kommunen er der 34,1 person, som modtager specialiseret støtte på voksenområdet. Det betyder også, at hver gang kommunens indbyggertal vokser med 1000 indbyggere kan der teoretisk set forventes en stigning i antal personer, der modtager specialiseret støtte på ca. 34, forudsat at den demografiske sammensætning er uændret. Administrationen forventer yderligere en vækst i befolkningen i kommunen på over 7.000 borgere i perioden 2018 til 2029. Det er derfor afgørende at lykkes med kommunens strategi om at tiltrække nye borgere, som i mindre grad end de nuværende borgere efterspørger specialiserede sociale ydelser. En ren fremskrivning ville betyde en tilgang på ca. 240 borgere med behov for specialiseret støtte frem mod 2029.

At et stigende antal borgere efterspørger specialiseret støtte er en generel tendens i landets kommuner samlet set. Udviklingen i det socioøkonomiske indeks siden 2007 viser samtidig, at Hovedstadsområdet samlet har opnået en faldende social belastning i perioden, mens Høje-Taastrup Kommune har en stigende social belastning.

Der findes efterhånden mange anerkendte forklaringer på, at antallet af borgere med behov for specialiseret støtte er stigende nationalt. De primære forklaringer er, at nogle borgere med handicap lever længere. Eksempelvis bliver stadig flere borgere med udviklingshæmning mere end 65 år og bliver dermed på et tidspunkt mere plejkrævende og

dermed også dyrere. Samtidig får flere og flere mennesker psykiatriske problematikker. Stigningen ses især hos unge, som også ofte har et misbrug eller andre sociale problemer.¹

Fokusområder

Plan for det specialiserede socialområde for voksne 2018-2022 indeholder ni fokusområder med eksempler på aktiviteter, som tilsammen skal bidrage til at indfri målene for Planen. Fokusområderne er beskrevet nedenfor.

Fælles for fokusområderne er målet om at reducere tilgangen af borgere, som får brug for en social indsats, sikre at de borgere som får støtte opnår at blive så selvforsørgende og selvhjulpne som muligt, og at borgerne hjælpes videre til et liv uden - eller med mindst mulig - specialiseret støtte.

Kommunen har prioriteret hvilke fokusområder, der skal arbejdes mest intensivt med i den kommende fire års periode. Prioriteringen er foretaget ud fra, at der skal opnås så stor økonomisk effekt som muligt inden for de næste fire år og ud fra, at fokusområdet skal have en høj sikkerhed for at bidrage til det. Det betyder, at de fokusområder der er prioriteret højest:

- 1) vedrører de største udgiftsområder og
- 2) bidrager til at borgerne bliver mere selvhjulpne

Konkret betyder det en prioritering af arbejdet med fokusområderne, som det fremgår af nedenstående oversigt.

Høj prioritet	Lav prioritet
<ul style="list-style-type: none"> • Den rehabiliterende tilgang • Tilbudsvifte • Uddannelses og beskæftigelse • Billige boliger • Økonomistyring	<ul style="list-style-type: none"> • Samspil med civilsamfundet • Sundhed • Rettidig forebyggende indsats • Velfærdsteknologi

At et fokusområde har lavere prioritet betyder, at ambitionsniveauet sættes relativt lavt, og at der ikke igangsættes nye initiativer under fokusområdet. Samtidig kan der blive behov for at udsætte eller fokusere på særlige målgrupper i allerede planlagte aktiviteter under fokusområdet.

Den rehabiliterende tilgang

En rehabiliterende tilgang er et vigtigt fagligt redskab til at skabe succesfulde og meningsfulde forløb for borgeren med udgangspunkt i borgerens motivation og ressourcer. At få aktiveret borgernes ressourcer og kompetencer kan både være med til at forebygge, at borgerne får brug for mere specialiseret støtte og bidrage til, at borgerne hurtigere bliver mere selvhjulpne, og dermed får brug for mindre støtte.

Kommunen viderefører og intensiverer arbejdet med at implementere den rehabiliterende tilgang til borgere med specialiserede behov. Siden 2014 har Social- og Handicapcenteret arbejdet målrettet med at skabe en arbejdsform og en faglighed, hvor der løbende opstilles klare tidsafgrænsede mål for den enkelte borgers udvikling, som der følges tæt op på sammen med borgeren. Der er endvidere arbejdet med, at implementere veldokumenterede metoder, samt at udvikle et fælles sprog om rehabilitering. Der er fortsat potentiale for at udvikle dette arbejde og dermed for at øge kvaliteten i - og effekten af - indsatserne. Generelt er området præget af, at der er lidt viden om, hvor vidt de sociale indsatser virker. Mere viden om effekten af indsatserne, er derfor et vigtigt håndtag for at få mere kvalitet og effekt for pengene.

¹ Fælles om fremtidens Socialpolitik” (KL, 2017), ”Analyse af prisudvikling i takstbelagte tilbud på det specialiserede socialområde og specialundervisning 2014-2017” (KKR, 2017), <https://vidensportal.dk/handicap/voksne-med-udviklingshaemning/om-kommunikationsformer>

I den næste 4-års periode fortsætter arbejdet med intensive borgerforløb for specifikke målgrupper, og kommunen øger den tætte opfølgning på borgere i eksterne tilbud, samt på borgere der modtager støtte i hjemmet (§ 85) i Høje-Taastrup Kommunes egne tilbud. Der arbejdes videre med at lære medarbejderne, at sætte mål i indsatsen sammen med borgeren og at måle effekter på området. Som en del af den rehabiliterende tilgang vil der også blive arbejdet på bedre dialog og samarbejde med borgeren i myndighedsarbejdet. Samtidig vil kommunen løbende vurdere potentialet i at implementere flere veldokumenterede faglige metoder, eksempelvis KRAP (Kognitiv, ressourcefokuseret, anerkendende pædagogik) i bo- og dagtilbud, og 'Åben dialog' og 'Peer-to-Peer' metoderne i Socialpsykiatrien.

Et vigtigt element i det rehabiliterende arbejde er en tværfaglig koordineret indsats, hvor alle aktører arbejder i samme retning. Kommunen har igangsat et arbejde, der skal sikre større helhedsorientering for borgeren på tværs af fagcentre. For borgere i kontakt med flere centre undersøger kommunen muligheder for fælles visitation og handleplan, samt muligheden for at tilbyde intensive rehabiliterende borgerforløb på tværs af centre, hvor borgeren og borgerens mål følges tæt. Samtidig går kommunen i gang med at udvikle en fælles tilgang til rehabilitering og helhedsorienteret tværgående arbejde, som blandt andet forventes at føre til kompetenceudvikling på tværs af kommunens centre.

Tilbudsvifte

En tilbudsvifte på det specialiserede socialområde for voksne med det rette faglige indhold er en vigtig forudsætning for at borgeren fastholder eller udvikler sit funktionsniveau og eventuelt bevæger sig fra botilbud til et liv i selvstændig bolig. Samtidig er det vigtigt for kommunens økonomi, at tilbuddet har den rette pris og leverer gode resultater for borgerne. I 2017 lavede administrationen en analyse af, hvad kommunen køber af eksterne pladser på det specialiserede socialområde for voksne. På den baggrund blev det politisk besluttet, at administrationen skal se på, om der med fordel kan etableres tilbud til flere borgere i Høje-Taastrup for at hjemtage borgere fra eksterne tilbud, hvor det er muligt, og hvor det giver mening fagligt og økonomisk.

Kommunen etablerede efter 2011 en række mindre specialiserede botilbud og et dagtilbud. Det har ført til rigtig gode resultater – både menneskeligt og økonomisk – at kommunen driver flere af de mindre specialiserede tilbud selv. Mange borgere er flyttet fra eksterne tilbud med meget støtte til disse nye lokale tilbud med mindre støtte, som har en lavere døgtakst end de tilbud, centret kan købe andre steder. Samtidig har kommunens faglige fokus på at samarbejde målrettet med borgeren om dennes ønsker og drømme betydet, at nogle borgergrupper flytter relativt hurtigt ud af bomiljøerne og i egen bolig, hvorved udgiften reduceres yderligere. Det er en fordel for kommunens økonomi, men det er i høj grad også til fordel for borgerne, som typisk ønsker sig et mere selvstændigt liv.

På trods af de mange nye tilbud der er etableret de senere år, køber Høje-Taastrup Kommune fortsat mange eksterne tilbud til borgere, og samtidig har kommunen udfordringer med, at nogle af kommunens tilbud ikke er tidssvarende og rentable.

Kommunen har besluttet at undersøge stofmisbrugsområdet på tværs af centre for at se om der er mulighed for at få mere effekt af indsatsen. Kommunen har en hypotese om, at der er en økonomisk besparelse at hente i eksempelvis tættere opfølgning og i at koordinere indsatsene omkring mennesker med et misbrug bedre end i dag.

Kommunen vil frem mod budget 2020 lave et samlet forslag til, hvilke målgrupper man med fordel kan lave egne botilbud til fremadrettet. Forslaget vil også se på løsninger for de nuværende botilbud i kommunen, som der er behov for at finde alternativer til, herunder de nuværende botilbud på Pile Alle og Stationsvej, som er urentable og utidssvarende, og for Botilbudet Cirklen der står overfor store renoveringsudgifter. Løsningerne må forventes at kræve investeringer i anlæg.

På dagtilbudsområdet vil kommunen undersøge efterspørgslen for at afklare, hvilke målgrupper der fremover skal være på Høje-Taastrup Kommunes dagtilbud, Solgården.

Kommunen vil også undersøge muligheder for et lokalt bostøttetilbud til borgere i eget hjem, som har en udadreagerende kriminel adfærd og/eller dobbeltdiagnoser med misbrug og psykiske lidelser. Denne målgruppe køber kommunen i dag relativt dyre eksterne tilbud til.

Flere borgere med særlige behov bliver ældre og får plejebehov, hvorfor det også er relevant at undersøge, om der bør etableres et tilbud til den målgruppe i kommunen. Kommunen har i 2017 lavet en undersøgelse af målgruppen og deres behov, samt mulige veje at gå i forhold til tilbud til målgruppen. Konklusionerne bliver indarbejdet i Plan for kapacitetsudvidelse på plejeområdet, som bliver politisk fremlagt maj 2018.

Uddannelse og arbejdsmarked

Uddannelse og arbejde er to grundlæggende forudsætninger for at kunne deltage aktivt i samfundslivet for langt de fleste borgere. Det at have en funktion og være noget for andre er vigtigt for alle mennesker og medvirker til øget livskvalitet og selvstændighed. Indsatsen på uddannelses- og beskæftigelsesområdet kan dels mindske tilgangen til socialområdet for voksne, og dels sikre at borgerne bliver så selvhjulpne og selvforsørgende som muligt.

Kommunen har på beskæftigelsesområdet sat særligt fokus på, at de borgere, der har været mange år på kontanthjælp, får en tilknytning til arbejdsmarkedet. Indsatsen er vigtig for at hjælpe disse mennesker videre i deres liv. Det særlige fokus kan betyde, at der vil komme øget efterspørgsel på tilbud fra det specialiserede socialområde for voksne i en periode, eksempelvis i form af misbrugsbehandling og socialpædagogisk støtte, hvis det er det der skal til, for at borgeren får en tilknytning til uddannelse eller arbejde. Det vil dog være en afgørende indsats for, at deres behov ikke vokser sig unødigt store.

Kommunen vil samtidig gerne sikre et tættere samspil mellem beskæftigelsesområdet og socialområdet, så borgere, som får specialiseret støtte, hjælpes bedre til at få et arbejde eller komme i uddannelse. For borgere i kontakt med flere centre undersøger kommunen muligheder for fælles visitation og handleplan, samt muligheden for at tilbyde intensive rehabiliterende borgerforløb på tværs af centre, hvor borgeren og borgerens mål følges tæt. Forventningen er, at det vil skabe mere målrettede forløb for borgeren, hvor indsatsen fra forskellige centre ikke kommer til at modarbejde hinanden, og borgeren er i centrum for den fælles indsats. Derudover sammenlægger kommunen mentorfunktionen og socialpædagogisk støttefunktion på det sociale område for den målgruppe, som modtager begge ydelser samtidig, således de to funktioner i endnu højere grad kan understøtte hinanden. Kommunen forventer, at det vil øge borgernes muligheder for at få en uddannelse eller et arbejde, og dermed også mindske behovet for specialiseret støtte.

For borgere på førtidspension har kommunen stadig fokus på at støtte borgere i beskyttet beskæftigelse under Serviceloven til at få eksempelvis job på særlige vilkår på det ordinære arbejdsmarked. På kommunens tilbud om beskyttet beskæftigelse – Solgården – vil samarbejdet med Jobcenteret, KLAP og andre aktører om indsatsen blive prioriteret. Eksempelvis ved "Jobkaravanen", hvor borgerne bliver præsenteret for, hvilke muligheder der er for job på det ordinære arbejdsmarked, samt ved at tilbyde borgerne intensive borgerforløb målrettet beskæftigelse. Hvis det lykkes at etablere job med løntilskud, kan det forventes, at borgernes støttebehov reduceres. Det gælder både i forhold til dagtilbud og evt. i forhold til støtte i eget hjem. Et job med løntilskud er dog isoleret set en merudgift på beskæftigelsesområdet.

Billige boliger

Et liv i en selvstændig bolig er afgørende for, at mennesker kan leve et selvstændigt liv med størst mulig selvforsørgelse. Erfaringen viser, at der til borgere med en lav indkomst og samtidige sociale problemer er behov for at have billige boliger til rådighed, hvis de skal hjælpes videre fra eksempelvis et botilbud til et liv med mindre støtte eller helt uden støtte. I det rehabiliterende arbejde er der samtidig behov for fleksible boligløsninger, som kan fungere som mellemstation på borgerens vej fra eksempelvis herberg, krisecenter eller botilbud til et liv i selvstændig bolig. En selvstændig bolig er dermed ikke kun afgørende for den enkelte borgers selvstændighed, men også afgørende for, at kommunen lykkes med at flytte borgere til tilbud med mindre støtte og dermed opnår en reduktion i udgifterne til området.

Høje-Taastrup Kommune har allerede aktiviteter på boligområdet, som vil give borgere mulighed for et liv med mindre eller ingen støtte. Der er ved at blive bygget 10 billige boliger på Græshøjvej i Hedehusene, som forventes færdige i september 2018, og der forhandles med boligorganisationerne om at give kommunen øget anvisningsret til billige boliger. Formålet med det er, at borgere på sociale tilbud får tilbud om en bolig hurtigere end i dag. Der sigtes mod en aftale til politisk godkendelse i maj/juni 2018. Aftalen skal godkendes både i HTK og boligorganisationerne. I forbindelse med kommunens strategi 'Nyt fokus i udsatte boligområder', udarbejder kommunen i 2018 en ny boligpolitik, som blandt andet skal bidrage til, at der etableres flere billige boliger i alment nybyggeri.

Under 'Frikommuneforsøg om billige boliger og fleksible boligløsninger' har kommunen igangsat forsøg med huslejetilskud i udslningsboliger. Målet er at borgere på forsorgshjem, krisecentre og botilbud får mulighed for en bolig tidligere og med bedre støtte og vejledning. Ved at tildele et midlertidigt huslejetilskud sammen med en social- og uddannelses- eller beskæftigelsesrettet indsats, er det håbet, at flere borgere kan komme i egen bolig og mestre dette. Det er målet, at borgerens forsørgelsesgrundlag forbedres, således at borgeren kan blive boende i boligen og selv betale hele huslejen, når huslejetilskuddet frafalder.

Samspil med civilsamfundet

Et godt samspil mellem borgeren, civilsamfund og kommune kan bidrage til, at borgerne har flere muligheder for at være en del af et netværk og dermed undgå ensomhed. At deltage i fællesskaber er for mange mennesker vigtigt for den enkeltes livskvalitet, og for at man kan gøre sig mindre afhængig af den kommunale støtte. Derudover er fællesskaber med plads til forskellighed vigtige for kommunens sammenhængskraft. Fællesskaber, som ligger ud over det kommunen kan tilbyde, men som er noget borgerne skaber sammen i frivillige foreninger, organisationer, private virksomheder og stærke lokalsamfund. Det at have et netværk og være en del af et fællesskab giver borgeren flere muligheder for at være mere selvhjulpne og kan både forebygge behov for sociale indsatser og støtte borgeren i at 'stå på egne ben'.

I forbindelse med Frivillighedspolitikken er det besluttet, at kommunen skal arbejde med at engagere brugere af Social- og Handicapcenterets tilbud som frivillige til specifikke opgaver, der matcher deres interesser og kompetencer. Målet er at styrke den enkeltes livskvalitet og egenmestring. I den forbindelse vil kommunen undersøge muligheder for at uddanne og understøtte brugerne i at være frivillige i konkrete sammenhænge. Det er også besluttet, at kommunen undersøger muligheden for at rekruttere frivillige til Social- og Handicapcenteret tilbud for at styrke tilbuddene med supplerende og anderledes ressourcer og for at opnå øget gensidigt kendskab og forståelse imellem lokale borgere og de respektive målgrupper.

Under kommunens sundhedspolitik vil kommunen styrke samarbejdet med foreningslivet om borgere med særlige behov. Mange af de borgere som Social- og Handicapcentret er i kontakt med, er ikke i stand til at tage del i for eksempel foreningslivet. Både fordi foreningerne kan have vanskeligt ved at rumme borgerne, hvad enten det er som brugere eller som frivillige. Eksempelvis på grund af de fysiske rammer eller sociale barrierer. Og fordi den enkelte funktionsnedsættelse kan gøre det vanskeligt at deltage i konkrete aktiviteter (fysiske, kommunikative, kognitive og sociale funktionsnedsættelser). Indsatsen har to kernelementer. For det første at identificere frivillige foreninger i Høje-Taastrup Kommune, der har lyst til at tilbyde aktiviteter til særlige målgrupper (fx motionstilbud til kørestolsbrugere) og til at anvende særlige målgrupper som frivillige. For det andet at foretage en opsøgende indsats i foreningerne med henblik på at indgå et samarbejde omkring tilbud til særlige målgrupper, hvad enten det er som bruger eller som frivillig.

Sundhed

Dårlig sundhed kan være en væsentlig barriere for, at borgeren kan komme i arbejde eller uddannelse og i det hele taget en barriere for øget selvhjulpnehed. Samtidig viser undersøgelser, at den sociale ulighed i sundhed er steget igennem de sidste 20 år. Det betyder, at jo dårligere borgerne er stillet socialt set, jo højere sygelighed og dødelighed har de statistisk set. Høje-Taastrup Kommune, som har mange socialt udsatte borgere, har derfor også en dårlig sundhedsprofil sammenlignet med kommuner med mindre social belastning. Dette underbygger Sundhedsprofilen 2017 for Region Hovedstaden, der samtidig viser, at særligt de

unge er i en negativ udvikling sundhedsmæssigt – særligt i forhold til mental sundhed og usunde kostvaner.

Kommunens sundhedspolitik har som en overordnet vision at øge ligheden i sundhed, og et princip om, at udsatte borgere prioriteres i sundhedsindsatsen. Nogle eksempler på ting der er sat i gang under Sundhedspolitikken er at udbrede kendskabet til behandlingstilbud indenfor alkohol- og stofmisbrugsbehandling blandt medarbejdere, borgere, virksomheder og foreninger i Høje-Taastrup Kommune, samt samarbejde mellem Social- og Handicapcenteret og Sundheds- og Omsorgscenteret om eksempelvis rygestopkonsulenter, konkrete sundhedstilbud i Socialpsykiatrien og træningsaktiviteter målrettet sårbare borgere. I 2018 iværksætter kommunen også forebyggende alkoholsamtaler målrettet voksne borgere med et stort eller skadeligt forbrug af alkohol, samt undersøger muligheder for gratis tandpleje til socialt udsatte. Forventningen er, at fokusområdet bidrager til at forebygge, at borgere får brug for specialiseret støtte, og at borgere som allerede får støtte, klarer sig bedre og dermed får mindre behov for specialiseret støtte.

I 2018 skal kommunen revidere indsatskataloget under Sundhedspolitikken og generelt prioritere hvilke sundhedsindsatser, der skal sættes i gang i kommunen i forlængelse af blandt andet resultaterne af Sundhedsprofilen 2017. Det giver mulighed for nye aktiviteter, som samtidig understøtter målene i Plan for det specialiserede socialområde for voksne 2018-2022.

Rettidig forebyggende indsats

Høje-Taastrup Kommunes sociale belastning er stigende, og sundhedsprofilen 2017 viser en markant stigning i unge, der mistrives. En rettidig forebyggende indsats kan mindske tilgangen til socialområdet for voksne ved at forebygge, at borgerne får behov for en specialiseret indsats. Det handler både om at arbejde målrettet med børn og unge, som er i risiko for at blive udsatte, og om at sikre de rette indsatser på det rette tidspunkt til voksne borgere, som endnu ikke har en specialiseret social indsats.

Før borgerne får behov for specialiseret støtte fra Social- og Handicapcenteret, vil de oftest have haft kontakt med kommunens øvrige borgerrettede centre, eksempelvis fordi de er faldet ud af uddannelsessystemet eller er udenfor arbejdsmarkedet, fordi de har en sag i familierådgivningen eller fordi de modtager hjemmesygepleje eller hjemmehjælp. Samtidig kan de også være brugere af kommunens skoler og fritids- og kulturtilbud. En forebyggende indsats vil derfor i høj grad være forankret på disse områder. Nogle eksempler på indsatser, som måske kan reducere tilgangen til socialområdet for voksne, er kommunens taskforce for 'Uddannelse til alle', som arbejder målrettet for at fastholde sårbare unge i uddannelse, samt 'Familiemetodeprojektet' for udsatte familier, som giver udsatte familier en helhedsorienteret indsats. Også den målrettede indsats på beskæftigelsesområdet overfor langvarige kontanthjælpsmodtagere, som blandt andet indebærer en tættere opfølgning, forventer kommunen kan forebygge, at problemerne vokser sig unødigt store. Med 'Børnepakken' på 0-6 års området satser kommunen ligeledes målrettet på at gøre alle børn skoleparate. Skolegang er en væsentlig beskyttelsesfaktor for udvikling af sociale problemer senere livet.

I kommunens arbejde med at skabe større sammenhæng i indsatserne for borgerne på tværs af centre, forventer kommunen, at intensive rehabiliterede borgerforløb på tværs af lovgivninger, samt fælles visitation og handleplan på tværs af centre, kan øge sandsynligheden for, at borgerne får indsatser på de rette tidspunkter, og dermed forebygge at problemerne vokser sig større. I den sammenhæng er der også særligt fokus på at skabe bedre sammenhæng i overgangen fra børneområdet til voksenområdet.

Flere andre kommuner har arbejdet med at skabe en smidigere indgang til støtte og frem-skudte afgrænsede indsatser for at hjælpe borgerne så hurtigt som muligt videre. Høje-Taastrup Kommune planlægger at undersøge disse muligheder nærmere. Herunder hvordan det kan spille sammen med de nye muligheder i Serviceloven for tidlig indsats og afgrænsede forløb. Samtidig planlægger kommunen at undersøge muligheder for øget samarbejde mellem Sundheds- og Omsorgscentret og Social- og Handicapcenteret om forebyggende tilbud i forhold til udsatte borgers sundhed, herunder unge i mistrivsel.

Velfærdsteknologi

Velfærdsteknologiske løsninger kan bidrage til at øge borgernes livskvalitet og deres mulighed for at klare så meget som muligt selv og samtidig styrke medarbejdernes arbejdsmiljø og faglige udvikling. Velfærdsteknologi indgår derfor også i stigende grad i kommunens tilbud til borgere med specialiserede behov. Eksempelvis bruges der flere steder talemaskiner, elektronisk styrede skabe og gardiner, skylletoiletter og app's og billedprogrammer, der skaber struktur for borgeren, eksempelvis i forhold til rengørings- og madlavningsopgaver i hverdagen. Teknologiske løsninger som allesammen øger borgernes selvstændighed og oplevelse af at kunne gøre mere selv. Nogle velfærdsteknologiske løsninger kan øge borgerens selvhjulpenhed i sådan en grad, at de får behov for mindre støtte.

Kommunen har en plan for velfærdsteknologiske løsninger i regi af programmet "Velfærdsteknologi i Høje-Taastrup Kommune". Der er tale om et tværgående program, der har til formål at implementere velfærdsteknologiske løsninger. Programmet identificerer, udvælger og implementerer løbende velfærdsteknologiske løsninger. Kommunen udvælger løsninger, der bidrager med kvalitet for borgeren og som samtidig er omkostningseffektive. Det betyder, at løsningerne skal have et besparelespotential. I løbet af 2018 tager kommunen stilling til, hvilke aktiviteter kommunen sætter i gang under programmet.

Økonomistyring

At kunne forudse udgifterne på det specialiserede socialområde, så der kan lægges et godt budget og laves valide løbende prognoser kræver gode data. At have mere viden om, hvilke borgere der er på området, hvad de koster og hvad der kendetegner dem kræver også gode data. Og ligeså kræver det gode data, at følge med i effekterne af det faglige arbejde der sker omkring borgerne. At sikre endnu bedre data er derfor en væsentlig del af det strategiske arbejde på det specialiserede socialområde for voksne og har været et prioriteret udviklingsområde de senere år. Denne udvikling fortsætter.

I de kommende år vil der blive arbejdet videre med at udvikle bedre ledelsesinformation. Målet er at udvikle flere konkrete rapporter, der løbende kan fortælle politikere og ledere, hvordan det specialiserede voksenområde udvikler sig f.eks. inden for økonomi, borgermålgrupper, sagsbehandlingstider, effekten af den faglige omstilling mv. Denne viden er vigtig for at kunne lave de rette strategiske prioriteringer og udvikle området.

Et andet vigtigt tema er, at de sociale tilbud så vidt muligt bør afregnes efter en struktur, som giver dem incitament til at hjælpe borgerne videre mod et liv hvor de klarer mest muligt selv. I dag afregnes de fleste af landets tilbud efter døgntakster, hvilke ikke giver incitament til korte forløb. Kommunen deltager i et projekt under Børne- og Socialministeriet, der vil koble aktivitets- og udgiftsdata, som bliver sammenlignet med andre kommuner, og som samtidig indgår i et arbejde med at sikre at botilbudstaksterne skaber de rette incitamenter i retning mod at hjælpe borgere videre i mindre indgribende tilbud, hvis de kan. I forlængelse heraf vil kommunen indhente mere viden om, hvordan man kan afregne efter en effekt (f.eks. at borgeren bliver mere selvhjulpent) i stedet for – som i dag – efter det antal dage borgeren er i et tilbud. Der er behov for et nationalt udviklingsarbejde, og kommunen skubber på denne proces via forskellige nationale kanaler.

Økonomi

Målet med planen er, at få øget effekt af de faglige indsatser og dermed reducere udgifterne på det specialiserede socialområde for voksne.

På nuværende tidspunkt er forventningen, at aktiviteter i planen fra 2019-2022 giver en samlet økonomisk effekt på ca. 10 mio. kr. årligt efter fire år og kræver en investering på ca. 1 mio. kr. Lægges effekten af den tidligere plan til bliver det en samlet effekt på ca. 26 mio. kr. årligt på det specialiserede socialområde for voksne med en samlet investering på ca. 3.7 mio. kr. Effekt og investeringer fordeler sig, som det fremgår af tabel 5.

Tabel 4: Økonomisk effekt og investering i Plan for det specialiserede socialområde for voksne 2018-2022

Økonomisk effekt (akkumuleret) <i>i 1.000 kr.</i>	2014-2018	2019	2020	2021	2022
Mere effekt i indsatsen vedr. borgere i de tilbud kommunen selv driver	-13.200	- 16.662	- 17.874	- 19.537	- 19.965
Mere effekt i indsatsen vedr. borgere i de tilbud kommunen køber hos eksterne leverandører	- 3.500	- 7.000	- 7.000	- 7.000	- 7.000
Samlet økonomisk effekt af aktiviteter	- 16.700	- 23.662	- 24.874	- 26.537	- 26.965
Investering (akkumuleret) <i>i 1.000 kr.</i>					
Mere effekt i indsatsen vedr. borgere i de tilbud kommunen selv driver	1.720	1.720	1.720	1.720	1.720
Mere effekt i indsatsen vedr. borgere i de tilbud kommunen køber hos eksterne leverandører	920*	2.048	2.048	2.048	2.048
Samlet økonomisk investering i aktiviteter	2.640	3.768	3.768	3.768	3.768

* Der blev investeret 3,7 årsværk 1.702 mio. kr., hvoraf de 2 årsværk var til tættere opfølgning

Effekten af indsatsen for borgere i kommunens egne tilbud er afhængig af borgernes mulighed for at flytte i selvstændig bolig. Kommunens erfaring er, at der er en ventetid på boliger via den boligsociale venteliste på 6-12 måneder. Dette er indregnet i effekten på den måde, at selvom kommunen forventer, at størstedelen af nuværende borgere i botilbud er klar til at flytte i 2018 - start 2019, så er effekten skubbet til 2019 - 2021. Herved sker der en forsinket økonomisk effekt. Samtidig er det en forudsætning for effekten, at 10 nye boliger på Græshøjvej er klar i slutningen af 2018.

Kommunen forventer, at der særligt under fokusområdet 'Tilbudsvifte' kan komme yderligere økonomisk effekt. I forbindelse med at kommunen etablerede nye tilbud efter 2011, opgjorde administrationen i 2015, at kommunen samlet havde reduceret udgifterne som følge af hjemtagninger med ca. 8,5 mio. kr. årligt.

Effekt af arbejdet med Planens fokusområder vil blive opgjort årligt. I den forbindelse bliver det samtidig vurderet, om der er nye besparelser og investeringer i forbindelse med de aktiviteter, der sættes i gang det kommende år.

For aktiviteter forankret i andre handleplaner, er der for nogle beregnet en økonomisk effekt i andet regi, for andre er der ikke beregnet økonomisk effekt. Der vil ikke blive beregnet konkret økonomisk effekt på disse aktiviteter i forbindelse med Plan for det specialiserede socialområde for voksne 2018-2022. I forbindelse med planen vil der ske en monitorering af tilgang og afgang til området med henblik på at følge udviklingen tæt, og sandsynliggøre en effekt af de igangsatte aktiviteter, som ikke er forankret i Planen.

Tids- og procesplan

Administrationen vil en gang årligt gøre status på Planens fokusområder for kommunens politikere. Administrativt er der tilknyttet en programstyregruppe til Planen på tværs af fagcentre, som løbende overvåger fremdrift og resultater af Planens fokusområder.

Oversigten nedenfor viser hvilke fokusområder, der er prioriteret i Planen i perioden 2018-2022.

Fokusområder	2018	2019	2020	2021	2022
Den rehabiliterende tilgang					

Revision af tilbudsviften					
Uddannelse og beskæftigelse					
Samspil med civilsamfundet					
Sundhed					
Rettidig forebyggende indsats					
Billige boliger					
Velfærdsteknologi					
Økonomistyring					